

el davantal de pere calders

L'any 1939, com a conseqüència d'una guerra perduda, vaig ésser internat en un camp de concentració francès. Era un espai limitat per filferades, sota la vigilància de tropes colonials. Encara no hi havia hagut temps d'organitzar —poc o molt— aquestes concentracions de gent dissortada, de manera que malvivíem i dormíem al ras, sota les nevades de l'hivern pirinenc.

Recordo que vaig comentar amb companys meus la impressió depriment que causaven els soldats de l'exèrcit francès. Duïen uns uniformes exactament iguals que els seus equivalents de la guerra del 1914: se'ls veia engavanyats dins una mena de levites, amb els faldons recollits a la part baixa de l'esquena, i les cames embolicades amb bandes de tela. Els cascos que portaven eren idèntics als d'un quart de segle enrere i els fusells i les baionetes s'assemblaven molt a les utilitzades en les famoses batalles del Marne. Cridava l'atenció la presència d'unitats hipomòbils, preciosos eufemisme per dissimular l'aire anacrònic d'unes baluernes de fusta tirades per cavalls o matxos. Com que ja havia estat molt divulgada la imatge d'un exèrcit alemany dotat de ràpides divisions blindades i unes tropes amb un equip més adequat a una guerra que ja es pressentia imminent, era inevitable de tèmner que França

Muntatge poc aprofitat

se la carregaria.

Se'm podria preguntar per què faig retrocedir tant la memòria. Tot demanant-ne disculpes, diria que ha estat a causa de la invasió de Panamà realitzada per forces nord-americanes. Estem tan ben servits, tan ben informats per la televisió i la premsa gràfica, que tothom ha pogut veure les escenes guerres, purament de carrer, protagonitzades per l'exèrcit que té fama d'ésser el més poderós del món. I a mi m'ha reprès, novament, una torbadora sensació d'anacronisme, no he entès ben bé per què els soldats americans es van pintar la cara i es van posar fulles o serrells als cascos, ni per què es camuflaren de cap a peus, tot plegat per caçar un presumpte enemic de poca aparença.

He trobat que la seva disfressa els feia escandalosament visibles enmig dels carrers cèntrics d'una ciutat, de manera que si existia el propòsit d'ocultar-los als ulls de possibles francs tiradors, no puc evitar de creure que l'erraren de mig a mig: eren un blanc excel·lent per afinar la punteria.

¿I doncs? No he pogut evitar un altre salt de la memòria, també d'un quart de segle enrere. Sospiro que a l'exèrcit ame-

ricà, de resultes de la seva dolorosa experiència al Vietnam, li va quedar el tic de tapar-se amb fulles, emmascarar-se la cara i vestir-se amb granotes de colors variats, tirant a grisencs. Un conjunt que potser era adequat per passar desapercbut en una selva vietnamita, però mai a la via pública d'una ciutat moderna.

En el cas que comento, si els militars americans s'haguessin deixat aconsellar per bons assessors d'imatge, és probable que les tropes invasores s'haurien abillat amb guaiaberes, pantalons de tela prima i barrets de Panamà, molt adequats per a l'ocasió. Portarien, a més, un pai-pai en una mà i una bossa a l'altra, amb la metralleta amagada dins. Tot això els hauria fet molt menys ostentosos, una condició desitjable quan es tracta d'incursions per sorpresa.

És clar que hi ha altres factors a considerar. Ignoro si els convenis internacionals sobre guerres preveuen sancions contra la trampa de disfressar de civils els soldats d'exèrcits regulars, però tampoc no sé si consideren condemnable camuflar-se de manigua. Sigui com sigui, s'ha demostrat que quan es va a trets, a bombes i a canonades, els requisits legals queden molt devaluats.

Pere Calders